

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 8

van **JOHAN DECKMYN**

datum: 6 oktober 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Europees migratie- en asielpact - Standpunt Vlaamse Regering

De Europese Commissie stelde op 23 september 2020 haar langverwachte migratie- en asielpact voor. Het pact behelst een hervorming van alle aspecten van het Europese asiel- en migratiebeleid: van grensbewaking en de screening van migranten over asiel en integratie, tot terugkeer naar en de relaties met derde landen. Volgens Europees Commissievoorzitter Ursula von der Leyen moet Europa "de juiste balans vinden tussen solidariteit en verantwoordelijkheid".

De Europese Commissie probeert al sinds de migratiecrisis van 2015 de lidstaten een verplichte spreiding op te leggen van migranten die in Europa aankomen. Het hevige verzet van een aantal lidstaten heeft er echter toe geleid dat een dergelijke geïnstitutionaliseerde constante spreiding van migranten over het Europese continent niet heeft kunnen plaatsvinden.

De Commissie-von der Leyen beseft dat men nooit alle lidstaten op één golflengte zal kunnen krijgen en kiest daarom voor een andere aanpak. Het migratie- en asielpact hanteert het principe van de zogenaamde flexibele bijdragen. Dat betekent dat elke lidstaat in crisistijden een 'solidaire' bijdrage zal moeten leveren aan landen waar de migratiedruk erg hoog is. Deze bijdrage kan ruim geïnterpreteerd worden en kan zowel gaan van het overnemen van asielzoekers of migranten over het leveren van operationele of financiële steun tot het helpen bij de gedwongen terugkeer van migranten. De Commissie beweert ook in te zetten op een versterkte bewaking van de buitengrenzen en een betere samenwerking met landen buiten de Europese Unie.

Uiterekend op de dag voor de goedkeuring van het pact schetste de minister tijdens de commissievergadering - naar aanleiding van een vraag van collega Van Rooy - reeds het standpunt van de Vlaamse Regering. Hij stelde toen: "Wat het migratiebeleid betreft, waren de uitgangspunten van de Vlaamse Regering daarbij om in te zetten op de volgende drie punten. Eén: een versterkte Schengenzone, waar het interne vrije verkeer gewaarborgd wordt door een versterkte controle van de buitengrenzen en maatregelen tegen secundaire illegale migratiestromen binnen de Unie. Twee: een hervorming van het Dublinmechanisme, met een goede verhouding tussen solidariteit en verantwoordelijkheid. En drie: de transitie naar een aanpak waarbij definitief een einde wordt gemaakt aan illegale migratie en Europa tegelijkertijd solidariteit toont door de opvang in de regio te verbeteren en een beperktere groep van meest kwetsbare vluchtelingen een perspectief biedt via hervestiging. Op basis van de eerste geluiden in de pers over de nieuwe plannen van de Europese Commissie – we hebben de teksten

niet, maar er zijn natuurlijk al wat geluiden in de pers – vrees ik dat men die transitie naar een fundamenteel nieuw model, naar het voorbeeld van landen als Canada of Australië, nog niet volledig durft in te zetten. Tragische gebeurtenissen, zoals recent in Moria of de drieste pogingen die we deze zomer hebben gezien om met gammele bootjes de Noordzee over te steken, zouden nochtans aan eenieder duidelijk moeten maken dat een volledig nieuwe aanpak nodig is.”

De vrees van de minister lijkt dus bewaarheid te worden. In de komende weken en maanden zullen het Europees Parlement en de lidstaten zich moeten uitspreken over het pact.

1. Wat is de reactie van de minister op het Europese migratie- en asielpact dat onlangs door de Europese Commissie werd voorgesteld? Zijn er onderdelen van het pact waar hij niet akkoord mee gaat? Indien ja, welke?
2. Welke positie zal de Vlaamse Regering bepleiten bij het interfederaal overleg?
3. Zal de minister zijn veto stellen tegen het vrijwillig overnemen van migranten van andere Europese landen door België? Indien niet, waarom niet?
4. Heeft de minister een voorkeur omtrent de bijdrage die België zou moeten leveren in het geval van een migratiegolf?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 8 van 6 oktober 2020

van **JOHAN DECKMYN**

U verwijst inderdaad terecht naar mijn antwoord op een recente vraag van uw collega Van Rooy. Zoals ik toen reeds heb uiteengezet heeft de Vlaamse Regering reeds in 2016, in haar globale visie op het EU beleid, geschetst op welke leest een toekomstig Europees asiel- en migratiebeleid zou moeten worden gestoeld. Ik kan enkel vaststellen dat deze punten nog steeds meer dan actueel zijn. In die mate dat ik dan ook, net als aan uw collega, wens te bevestigen dat de Vlaamse regering de nieuwe plannen van de Commissie zal toetsen aan deze uitgangspunten.

Het hele wetgevende proces moet nog een start nemen. De Europese Commissie heeft haar voorstellen gepubliceerd en nu zullen vervolgens zowel de Europese Raad als het Parlement daarover een positie innemen. Deze discussies zullen in de komende weken, maanden en -als we het lot van de vorige voorstellen bekijken- misschien zelfs jaren plaatsvinden.

Het gros van de bevoegdheden waaraan de nieuwe commissievoorstellen raken ligt op het federale niveau, maar dit neemt niet weg dat de effecten van het gevoerde beleid natuurlijk voelbaar zijn van de wetstraat tot in de dorpsstraat. In de visietekst van de Vlaamse Regering uit 2016 wordt vooropgesteld dat we moeten evolueren naar een model waarbij een einde wordt gemaakt aan illegale migratie en in de plaats daarvan wordt ingezet op een versterking van de opvang in de regio gekoppeld aan een gericht hervestigingsbeleid voor de meest kwetsbare vluchtelingen. Ik zie in de voorstellen van de commissie verschillende pistes die willen inzetten op een versterkte samenwerking met derde landen en een efficiënter terugkeerbeleid, maar de beoogde paradigmashift vind ik onvoldoende terug.

De focus blijft in de politieke discussies liggen op het vraagstuk van interne solidariteit, en te weinig op dat van verantwoordelijkheid. Of het voorstel van de commissie om te werken met "alternatieve vormen van solidariteit", waarbij lidstaten meer opties hebben dan enkel de opname van migranten, asielzoekers of vluchtelingen, tot een doorbraak zal kunnen leiden, moet worden afgewacht. Het is momenteel te vroeg om daar een inschatting van te maken, laat staan om te filosoferen over wat een fair Belgisch aandeel zou zijn in een systeem dat nog helemaal niet bestaat.